

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 4'00 ptas. trimestre
 Resto Catalunya. 1'50 » »
 Resto d' Espanya 2'00 » »
 Extranger. . . 15'00 » l' any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. 10 centims
 Id. atrassat. 15 id.
 Sucursal pèra cartas y avisos:
 en l' Arxiu lírich-dramàtic de don
 J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

Biblioteca Arús

Dintre poch's dias se farà la inauguració d' aquet Centre de lectura que 'ls hereus de confiança de nostre malhaurat amich D. Rossendo Arús y Arderiu (q. e. p. d.) han montat en lo primer pis de la casa núm. 152 de 'l carrer de 'l Passeig de S. Joan.

Lo Sr. Arús, catalanista entussiasta y sobre tot amant de Barcelona, va voler deixar á la ciutat una mostra de la predilecció que per ella sentia, y va disposar que 'l mateix pis en que ell habitaba 's transformés en una biblioteca de caràcter popular, cedintla á l' Ajuntament en representació de tots los barcelonins y dotantla de prou rendas pèra que sa conservació y manteniment no costi un céntim á la capital.

De com los Srs. Almirall y Farnés han complert la voluntat de 'l patrici D. Rossendo Arús y Arderiu, pòt convencerse'n qualsevol que visiti 'l local.

Tot en ell respira bon gust y molt acert. La entrada és majestuosa: magníficas columnas de márml, de una sola pessa y una ampla escala, li donan grandió's aspecte, y un cop dalt lo visitant observa una bona distribució y un ordre admirable. A la part de 'l davant, hi ha una sala rodejada de grans armaris ab diferents seccions de llibres escullits, y en lo centre hi ha una gran taula que podrán utilizar quants vulgan pèndrer notas ó extréurer datos de llibres de la Biblioteca. A 'l costat se troba la sala dita de música per haverhi en ella dos preciosos armaris contenint llibres de música y treballs de composició. No hi falta piano y armonio pèra executar treballs musicals.

Dos pessas de regulars dimensions hi ha á 'l frente de la escalinata, totes ab armaris en la planta y en las galerias, que guardan á milers los llibres de 'ls millors autors antichs y moderns.

Tambè hi ha grans y preciosas vitrinas que tan-

can tomos monumentals, ilustrats ab láminas de molt mérit y de inestimable valor.

La sala de lectura tè molt bona claror y ofereix comoditat.

Tot respira allí elegancia y riquesa; 'ls mobles són tots de caoba macissa; 'ls aparatos de gas, de molt cost y efecte excelent; las baranas de las galerias, de gust exquisit. De manera, que 'l tot fòrma un testimon perenne de l' amor que 'l donant Sr. Arús tenia per Barcelona y per sos fills, testimoni que farà etern lo bon recort que tots guardarem de l' esplendit fundador.

Lo seu busto está colocat de cara á 'l fondo, en la part superior de la escala principal.

J. P.

ESTRENOS CATALANS

Romea.—*La Suripanta (Ells y ellas)*, comedia en tres actes, escrita en prosa, original de D. ANTÓN FERRER Y CODINA.

Un gran éxit obtinguè aquesta producció.

Tè un argument tan complicat qu' es inútil esplotarlo: respira sabor cómic per tots costats y está portat ab una maestría gran.

Pocas obras cómicas hi ha en lo repertori català mes xistosas que la de que 'ns ocupem. Lo públich no está un moment sense riurer durant la representació de *La Suripanta*.

En lo saló de descans se parlaba molt de la originalitat (¿?) de l' última producció de Ferrer y Codina. No pòt negarse que 'l motllo es francès. Prou que ho mostran los personatjes y 'l lloch ahont figura passar l' acció, y á mes aquell tipo tan inverossímil, lo Sr. Lleó.

No 'ns satisfá aquella sogra tan bleda, que demana anar á París sols pèra seguir a 'l suposat *Doctor* (que li dona *bessas* per *píldoras*).

En quant a'ls demès personatjes, están molt justificats, com aixís també alguns de 'ls acudits que l'autor posa en boca d'ells. Ja que parlem de xiste, direm que 'l Sr. Ferrer y Codina demostra possehir una màquina de fabricar acudits originals á gust de son propietari.

La Suripanta está molt ben retratada: 'ls *Jaumes Giralt* (tots tres) no abundan gayre; pero caben dintre la realitat. Altre tant debem dir de 'l suposat *Serafi de Sancliment*. A mes d'aquets, hi ha un tipo que 's fa molt simpátich, en part per la bona execució que hi dóna 'l Sr. Soler. No menos interessa 'l de velocipedista, interpretat ab maestría per l' actor Sr. Fuentes.

Lo Srs. Goula, Capdevila, Serrallera, Fernández, Capdevila (Ll.), junt ab las damas Sras. Munner, Parrenyo, Clemente y Galfí, 's portaren (com poch havíam vist en nits d'estreno) admirablement.

Hi haguè aplausos per actors y autor, qui surtí a'l final de tots los actes, varias voltas á la escena.

La Suripanta es obra que, com se diu vulgarment, fa trencar de ríurer.—Jo.

Novedats.—*Llús que no lliga*, drama en tres actes, en prosa, original de D. JOSEPH AMAT Y CAPMANY.

Dilluns va tenir efecte l'estreno d'aquesta obra, qual autor, distingit é il·lustrat jurisconsult de Figueras, va col·locarse á una envejable altura á l'estrenarse fa tres anys sa primera producció *Ferma despoli forçada*.

Ab tot y tenir la seva part de mérit l'última obra de 'l Sr. Amat, no arribará de bon tros á ferse acreedora de l'entusiasme públich com la avans citada, pe 'l motiu de ser molt contadas las situacions dramáticas que pugan despertar viu interés en 'l auditori; encara que, creyem no es aixó 'l que 's proposá a'l escriptur *Llús que no lliga*.

L'argument, senzill y fácil, se desarrolla en tres actes sumament curts, basat en un cas jurídich nou en nostre teatre.

Jaume, un miserable vividor se troba casat ab *Amalia* després d'haver viscut il·licitament ab la mare d'aquesta, ó siga *Rita*.

Cansada la jove esposa de 'l mal comportament de 'l seu marit, logra desferse d'ell, conseguint per medi de la justícia que 's declari nulo aquell matrimoni. Un cop conseguí y están pròxims á unir-se *Maurici* ab la esposa divorciada, torna *Jaume* á la que havía sigut sa casa, ab l'objecte de posar entre ells la infelicitat; pero *Rita*, boja de desesperació després de haver sacrificat sa propia honra, s'abalansa sobre d'ell y 'l mata.

La escena final, ab tot y ser de molt vigor dramátich, no acaba de convèncer á una part de 'l públich.

Los principals personatjes són de temperament antipátich y 'l llenguatge es sempre natural y sense recórrer á frases rebuscadas.

La interpretació que va obtenir fou molt esmerada, y treballaren ab carinyo las Sras. Ferrer, Sala y Fontova y 'ls Srs. Borrás, Guitart, Tressols, Virgili y Daroqui.

L'autor va presentarse á rébrer los aplausos de 'l públich á l'acabar la representació.

—En la mateixa nit que s'estrená 'l drama *Llús que no lliga*, va executar-se 'l ball que ab lo titol de *Flora* ha compost lo mestre coreográtich D. Miquel Muñoz, composició que cumploix lo seu objecte y

dóna motiu de lluhiment á la Srta. Monroc que executa la dansa serpentina.

Apesar de que 'l públich va dispensarli bona acullida, lamentem que en un teatre com aquet s'hagi de recórrer á aquesta classe de fins de festa, quant la empresa té en cartera un bon número d'obretas en un acte pera estrenar.—A.

REVISTA DE ESPECTACLES

Circo Barcelonés.—Ab lo drama *El pan del pobre* pòt dirse que la empresa d'aquet teatre ha trobat lo *pá de la temporada*. A jutar per las primeres representacions, l'èxit ha sigut ruidós; y mes, tenintse en compte l'estat actual en que s'troba lo colisseu de 'l carrer de Montserrat; ja per la classe de públich que 'l freqüenta com per la baratura de preus que regeixen.

Los Srs. González, Llano y Franco Rodriguez, residents á Madrid y autors de 'l drama que 'ns ocupa, fent cas omís de la verossimilitut, pintan á *brocha gorda* y ab colors excessivament vius la tan manosejada lluyta entre 'l capital y 'l treball.

Durant lo trascurs de l'obra 's nóta un afany exagerat de entusiasmar a'l públich treballador ab ideas y manifestacions exposadas per aquella multitut, ideas que algunas d'ellas són mes propias pera esplanarlas homes de carrera que obrers de una fàbrica; pero com se tracta de donar la má a'l poble, aquest s'hi enlluherna y no pòt menos que explotar en exclamacions, que per cert menudejan bastant.

L'execució, sense ésser superior ni molt menos, es molt acceptable; poguentse citar en primer lloch á la Srta. Llorente que és la que millor ha comprés lo seu paper.

També están justos en los seus respectius, los senyors Treviño, Graells, Intentas y Olivar.

Lo públich demaná 'ls noms de 'ls autors, invitant á la empresa en la primera nit, pera que se 'ls telegrafés l'èxit de sa producció.—A.

Eldorado.—L'obra de la setmana ha sigut *Los Hugonotes*, representada per las Sras. Mejía, Srtas. Concepció Segura y Loreto Brú, y 'ls Srs. Rossell, Cerbón, Fernández, Castillo y altres.

Y las funcions resultan *llenos*, y aquestos ovacions espontánies que 'l públich tributa á nostre distingit actor cómic Sr. Rossell.

No hi ha manera possible d'explicar l'efecte que produheix sa peculiar manera de dir; com tampoch té explicació la forsa centripeta de sa mitj cascada veu que, de canyosa á 'l principi 's torna després armónica y plena de cadencia.

Molt be la Sr. Mejía y molt rebé las Srtas. Bru y Segura.

Aquesta última 'ns sorprengué ab la ingenua manera de portarse dintre 'l elegant *camerino* de la *Leopoldini*. Mes vritat y mes art no és possible obtenirho.

Y la Srta. Brú resultá una artista de primera. Cada dia mes simpática.

Aixís no és estrany tinguin las obras dramáticas millor execució que las líricas. Tots, completament tots, están possessionats de sos papers y per res olvidan ni 'l mes petit detall que informi son personatge.

En *La leyenda del monje* 's fan aplaudir cada nit las germanas Segura.

L'orquestra, á ratos poch unida.—A. F.

Granvia.—Ab motiu de la funció á benefici de l'apreciable artista don Joan Oliva, va veure's molt concorregut dissapte, alcansant aplausos *La Mascota* y *El duo de La Africana*.

Diuenje va debutar la tiple Srta. Pepeta Anglada, artista de pocas condicions recomanables; pero no pót exigir-se mes, donada la economia de preus de la casa.

Circo Equestre.—L' éxit de la companyia infantil ha anat creixent de día en día, á mida que 'l públich ha vist lo mérit de 'ls petits artistes.

Hi ha que véurer á aquells angelets de Déu representant *El Rey que rabió*, que ab tot y ser una obra molt superior á las sevas foras, hi están admirables, tant en conjunt com individualment.

La verbena de la Paloma ha sigut un'altra de 'ls seus grans éxits que ja 's portan segurs, puig segons noticias, en un teatro de Sevilla alcansá per aquesta companyia mes de trenta representacions.

Per la seguretat ab que interpretan sos respectius papers adornats ab detalls y monadas que són l' admiració de 'l públich, mereixen citarse 'ls nens Leon, Palop, Peguero, Sánchez y las nenas Pilar, Fernandez, Sillés, Furriol, Anguita y Rubio.—Jo.

Joseph Lluís Pellicer

En honor seu, dilluns passat celebrá la *Unió Catalanista* una vetllada en lo Saló de Ventas de 'l carrer de la Portaferrixa, ab motiu de las oposicions en que prengué part per la provisió de la cátedra de Natural y Antich en la Escola provincial de Bellas Arts.

Adornaban las parets de 'l local un inmens número d' obras de 'l festejat artista, obras que per si solas formaban lo procés de ditas oposicions.

Quant lo Sr. Pellicer entrá a' l local que atestat de escullida concurrencia estaba, ressoná un atronador aplauso.

Prengué puesto en la Presidencia, tenint á sos costats a' l Sr. Riera y Bertrán, president de la *Unió Catalanista*, y a' l Sr. Bassegoda, secretari de la mateixa.

Després de 'ls discursos pronunciats pe 'ls senyors Bassegoda, Cabot, y Riera y Bertrán, en quals discursos palpitaba ab valentia l' esprit anti-centralista que máta a' l náixer las mes grans ideas, las mes nobles manifestacions que tendeixen ab tota sa amplitut á fer mes brillanta la vía de 'l progrés en las ciencias y las arts, 's aixecá 'l Sr. Pellicer sent saludat per llarch rato ab nutrits aplausos.

Y d' una manera reposada y ab termes conciliatoris, pero d' eloqüencia plens, contá 'l Sr. Pellicer lo passat á Madrid ab motiu de las oposicions. Historiá lo que ha sigut la escola catalana de pintura y passá á ocuparse de la de Bellas Arts de Barcelona, recalcant tot l' interés de sa idea en la manera de manifestarse y desenvoluparse dintre l' actual artístich moviment.

Y seguí fentse cárrech de lò que passa á Madrid quant se fan oposicions pera provehir alguna plassa en corporacions de provincias; deixant éaurer en aquesta part de son discurs, lò mes incisiu, lò mes fi y cáustich de sa intenció, calificant de *monopoli* los actes realisats ab tal objecte.

A' l Sr. Pellicer tothom lo coneix per un de nostres primers artistas; pero sens dupte, no 'l coneix tothom per un orador de primera. Son discurs aixís ho patentisá. Sens acudir á ideas extremas hont hi tenia segura una ovació; plantejant lo problema dintre 'l circul d' un sever raciocini; estant sempre en ferm terreno; aduhint rahons ab solidés y diafanitat y en-semps guiadas pe 'l convenciment mes íntim y arrelat de l'amor á la terra, fèu un colorós elogi de 'l ben entés y verdader regionalisme.

Y aplausos, felicitacions entusiastas, aclamacions que enardian l' esperit y caldejaban la atmósfera de catalanisme saturada, fent renáixer d' entre aquella jovenalla la idea gran, miraculosa, sublime de 'l ennoblement de nostra patria, se tributaban a' l eximi artista que en aquell acte era la viva representació de la Catalunya que sentintse ferida en lo mes delicat de son ideal demanaba en forma reposada, severa y grave la llegítima compensació de 'l agravi inferit.

Lo TEATRO CATALA felicita ab tot l' entusiasme á D. Joseph Lluís Pellicer per son brillant y eloqüent discurs, y a' ls Srs. Riera y Bertrán y Bassegoda que en nom y en representació de la *Unió Catalanista* organisaren la menitada festa catalana.

SECCIÓ DE MONTEPIÓS

Ab lleujeras variants va aprobar diuenje passat la Junta General de la Associació *El Amparo Moderno*, las adicions que vam publicar en lo corresponent número dissapte passat.

Van ampliarse ditas adicions en lo sentit de que aqueix Montepio admeti associats y associadas encara que passin de 40 anys y mentres no 'n tingan més de 50, satisfent un ral mes de cuota que 'ls altres associats, y que á las senyoras casadas, desde l' any de ser associadas en cas de part se 'ls abonin deu pessetas.

No duptem que la Junta expressada será favorable á *El Amparo Moderno*.

També van quedar nombrats don Joaquim Terrats, contador y don Joan Montserrat vis-secretari, per' cubrir las vacants de D. Isidro Gallego y D. Francisco Relano, que han sigut donats de baixa.

—Lo Montepio bajo la advocación de Ntra. Sra. de los Dolores, ha tancat lo balans de l' any passat ab un sobrant de Ptas. 4147'45.

Actualment consta de 184 individuos, havent tingut durant l' any 18 entradas que aniran molt en augment ara ab la reforma que ha fet en sos Estatuts.

Sr. Director de Lo TEATRO CATALA.

Molt Sr. mèn: En contestació á 'l comunicat de don Pere Gual, diré que en lo mateix se véu lo autoritari qu' es, vanagloriantse d' haver excluit de 'l Monte á 'l individu que li canta las vritats.

Respecte á mí, dech ter constar que ja es la segona vegada que sóch escluit, y per no gastar mes ni fer gastar á 'l Monte, adopto 'l sistema que en son escrit diu D. Antón Valls en l' últim número: «ab diners meus, no faré mes viatjes á Madrid ni serenatas.»

L' autoritari Director se lamenta de que no posi 'l nom seu en mon comunicat; pero recordi que 'l primer cop que 'm va escluir va enviar á casa á D. F. Prunell, dient aquet: «Fassi 'l favor de firmar aquet document que porto, y voste tornarà á ser á 'l Monte y tot estarà arreglat.» Lo document era un certificat de bona conducta á favor de 'l Sr. Gual. Vaig contestar que jo no era alcalde de barri y que en particular res tenia que dir contra la HONRRADÍSSIMA Y DIGNÍSSIMA persona de don Pere Gual; pero en quant á certs actes socials, no creya correcte 'l seu procedir, puig en los estats de comptes se véu lo poch escrupulos qu' es en gastar diners que depositem pera quant estiguem malalts.

Per 'xo vaig abstenirme de nombrarlo; jo ataco a' l Director de 'l Monte de S. March, no á 'l individu,

Per altra part, lo nom de D. Pere Gual s'ha vist es-tampat en los cantons y en molts periodichs, especialment quant va fer la serenata á l' arcalde Sr. Maciá y Bonaplata, per la qual va presentar la dimisió de Director perquè no va rébrer diners y firmas de 'ls socios de 'l Monte: y per poder fer que acceptés de nou, várem recullir una cantitat, que a'l rébrerla va dir:—Aquets diners no sè si 'ls entregaré: ab tot, ja us donaré comptes algún día.—

Y á pesar d' haverli demanat algún individuo en reunió general, no sabem lo paradero de 'ls mencionats diners. Aixís és que en dient lo Director de 'l «Monte de Industrials sabaters de S. March», ja sab tot Barcelona qu' es D. Pere Gual.

Diu que 'm desafia públicament y que no sè atacar á cara á cara. Donchs ¿y l' ofici que va fer firmar a'l señor Vis-director que comensa: *Habiendo tenido sensibiles quejas de D. Pedro Gual y en presencia de testigos?* ¿per qué si tenía testimonis de las paraulas calumniosas no 'm vá citar en los tribunals de justicia? M' ofereix còpia de 'ls documents per probarli las ilegalitats comesas, ó siga 'ls càrrechs que li faig, per mes qu' ell ja confessa que hi ha alguna cosa de vritat. Consti que tot lo que li dich ho es; y tinch suficientes probas en los estats de comptes, que ab rés se relacionan ab lo llibre de actas.

En un d' ells consta una nota que diu: *Por gastos de cédulas para la defensa gremial, 1,480 reales.* Un altre diu: *Por un viaje á Madrid, 306'23 pesetas,* y altres cantitats menors per consultas á advocats per' tréurer de 'l Monte a'ls individus que li diuen las vritats á la cara.

Acaba ab la perdua de bous y la busca d' esquellas, y lo que vól dir és, sens dupte, que 'l Monte ha perdut unas cuantas centas pessetas que no las veurá més. A lo que 's diu que diu públicament, que la venjansa será terrible ab la cuota de la contribució industrial, contesto á 'ls agremiats, que ja conech á 'l Sr. Gual y no 'l considero tan venjatiu ab mi, per mes que ja sè que s' ha venjat d' altres, puig de lò contrari, tornaria á fer fer á un altre un paper ridícul.

Perdoni, Sr. Director, quantas molestias li ha ocasionat y tinch lo gust de darli las mes espressivas gracias. Son atent y S. S. q. b. s. m.

JOAN ROCA.

14 de Mars.

RECUERDOS

Si bien muchos recuerdos contristan el alma, tambien con frecuencia la hacen rejuvenecer presentando de nuevo hechos y objetos, poco menos que olvidados en los grandes paréntesis de la vida, alhagada ó apesadumbrada siempre con goces y disgustos presentes ó recientes.

¡Cuántos recuerdos acudieron en mi imaginación al ver el anivicio de «La Redoma Encantada» en el teatro de Novedades!

Pasaron veinte años como si fuesen veinte minutos desde que Alberto Bernis empresario en aquella época del Teatro Principal, sorprendió al público con un grandioso espectáculo como no se había visto en España, tomando por base aquella preciosa mágia de Juan Eugenio Harzenbusch. Bernis hizo gala de espléndido é inteligente empresario, abriendo una nueva era en el modo y forma de presentar en el teatro el arte pictórico, atrezzo y vestuario con gran lujo y novedad. Mi antiguo amigo, condiscipulo de colegio, Francisco Soler y Roviroa desplegó en dicha obra su inspiración inmensa en escenografía que dejó atónitos á los más exigentes. El inteligente y buen amigo Mtro. Goula, compuso música brillante que llegó á hacerse popular. El tambien amigo mio Ricardo Moragas, siempre aplaudido como reputado maestro, fué el autor de los bailables, tan originales como de buen efecto. Mi amigo y compañero Joaquín Asensio

Alcántara escribió para mi periódico «Gaceta Universal» el argumento en bellos versos, elogiados por Harzenbusch, precedidos de una linda portada del notable dibujante Eusebio Planas. La acreditada casa Malatesta confeccionó riquísimo vestuario, y otros distinguidos artistas el atrezzo y los otros mil y an objetos para tan espléndido espectáculo, el cual, debidamente restaurado y después de tantos años, habiendo viajado por España y las Américas, todavía ha sido admirado ultimamente en uno de los teatros del Paseo de Gracia, en Novedades.

¡Y qué de recuerdos y consideraciones me ha sugerido la ejecución de «La Redoma Encantada» en la época á que me refiero!

Si he dedicado un recuerdo á los que formaron los grandes preparativos para aquella grandiosa manifestación teatral ¿cómo no dedicarlo á los actores que la ejecutaron?

Elisa Boldun que atesoraba lo mejor de la escuela de Matilde Diez y de Teodora Lamadrid; con aquella dicción que ha desaparecido de la escena española, con aquel arte de declamación purísimo que nos seducía. Fabiana Garcia, tan graciosa, tan entendida, tan simpática. Rafael Calvo con su entusiasmo artístico é infatigable actividad. Su imitador, su hermano Ricardo, que jamás se verán en la escena *dos condes* que con más verdad se dijera que se ignoraba quien era el *verdadero conde*. Donato Gimenez, siempre respetuoso con la que el arte exige y Domingo Garcia... permítame el lector hacer punto y aparte.

¡Domingo Garcia! ¡válgame Dios, y los buenos ratos que le debemos! Este es el actor tipo del buen gusto en el arte cómico; recuerdo Antonio Valero, Esteban del Rio, Juan Catalina, Mariano Fernandez y otros, y á la verdad, ninguno ha alcanzado en esta especialidad la perfección de Garcia. Este actor no ha recurrido nunca á vestidos ridículos ni á maneras grotescas para escitar la hilaridad del público, siempre ha desempeñado sus papeles con los más rígidos preceptos que el arte dramático aconseja y dentro este círculo, debido á su grande inteligencia, ha obtenido los mayores y legítimos triunfos que le han colocado en el número de nuestros actores célebres. Domingo Garcia es un actor cómico en sério, un maestro donde debieran aprender los que se dedican al teatro.

Rodeado de su apreciable familia está retirado con recuerdos de sus pasadas glorias nuestro estimado amigo y grande artista, sin que por esto deje de dár los consejos que sobre el arte dramático se le piden, pues aquello de «quien tuvo retuvo» sucede en Garcia, el cual morirá abrazado con el recuerdo de sus compañeros de glorias, en aquellos tiempos, tan en decadencia hoy dia en autores y actores.

Recuerdos mil han aparecido en tropel á mi mente con la resurrección de «La Redoma Encantada», mejor restauradas las decoraciones, vestuario y atrezzo, que la ejecución del libro de Harzenbusch.

A. URGELLÉS de TOVAR.

ASSOCIACIO DE COROS DE CLAVÉ

En conmemoració de 'l XXI aniversari de la mort de 'l immortal Clavé, celebrá una vetllada literaria musical.

Lo saló de actes estaba adornat convenientment. En primer lloch estaba 'l busto de 'l célebre músich baix dossier y rodejat de branques de palma y lloer, y a'l voltant de 'l saló contárem, á més de 'ls pendons regalats

à la Associació per València y Saragossa, 16 estandarts, quals noms són: «Coro Federal», «La Barcanona», «La Unión», «La Perla Agustinsen», «La Palma», «Casino Artesano», «La Joventut» de Barcelona, «La Paloma», de Esplugas de Llobregat; «La Floresta», de la Bordeta; «El Panadés», de Vilafranca de Panadés; «La Barretinense», de Las Cortes de Sarrià; «La Taponera», de Palafurgell; «La Amapola», de S. Vicents de ls Horts; «Antigua Amigos del Progreso», de Sans; «La Barretina Catalana» y «La Violeta», de Barcelona.

Lo programa fou en extrem variat y á gust de 'ls concurrents, que aplaudiren ab justicia 'ls diferents números.

Una massa coral cantá baix la acertada direcció de 'l mestre Sr. Avenia y acompanyada á 'l piano pe'l senyor Capdevila, *La Gratitud* y *¡Gloria á España!*, lo propi que *De bon matí* y *Las flors de Malg.*

La part literaria fou encomanada a'ls Srs. Benajes, Casas Pallerol, Pons, Barba, Flós y Calcat, Gardó y Salas Anton, qui llogi un ben pensat treball, referent á las relacions de las societats corals ab 'l Estat, la regió y 'l municipi: y per fi, 'l Sr. Tobella, que improvisá un inspirat discurs com los que ell té per costum fer referintse á la agricultura, etc., etc.

La part musical fou confiada, á més de la massa coral, á 'ls Srs. Roure, Caldach, Monté, Nebot, Abril, Badosa y Malonda.

Per fi, 'l President de la festa D. Eusebi Benajes, improvisá un bonich discurs de gracias que arrencá unànims aplausos.

Doná fi tan grata festa á la una de la matinada.

BIBLIOGRAFIA

Poesias d' en CAMPS Y FABRÉS. (Manresa, 1895)

Abompanyadas d' un llamant pròlech de mossen Col·lell, han surtit las poesias de 'l malaguanyat autor de 'ls *Tres sospirs de l' arpa* que guanyá la «Flor natural» en los primers anys de nostres Jochs florals. La familia ha volgut fer més eterna la memoria de 'l il·lustre poeta, que ab la poesia citada ja n' hi havia prou. No tindran may parió aquells sublims versos:

«Ja no 'l aclaman senyora,
la senyora ja es esclava:
perque llensa ays, de dolor
la llengua l' hi han arrencada.
¡Fills de la reyna, plorau!
¡plorau de dol y anyoransa!»

En tot lo llibre s'hi respira poesia. Poden possehirlo nostres llegidors ab la seguretat de que n' quedarán satisfets.

Demostració de com la Iglesia vol que la doctrina catòlica s' ensenyi y propagui en la llengua que parla 'l poble, per J. OLIVERAS Y CREUS.

Ab honrosa dedicatòria hem rebut lo llibre citat, de 'l modest estudiant de Teologia, que havia format no fa gayre, part de 'l aplech de joves catalanistas de 'l seminari de Vich. Ara ha pagat nostras esperansas ab lo tomo que acaba d' escriure y que guanyá 'l primer accésit á 'l premi de 'l Sr. Bisbe de Vich, en lo certamen organitzat per la *Lliga Regional de Manresa* de 'l Agost prop-passat.

Lo tema que anuncia es interessant: á bona fé, que 'l desenvolupa ab galanura, sobre tot 'l aplech de datos que reuneix, que donan á compèndrer que coneix una numió d' obras sobre 'l punt que toca ab poch igualada competència.

REPERTORI DE FORA

Mataró 11 de Mars.

Ab molta concurrència, la societat «Nova Constancia» va fer dissapte la inauguració de la temporada de Quaresma per la companyia de sarsuela de 'l mestre Sr. Barceló. 'L programa siguié: primer, la sarsuela *Caretas y Capuchones*. La Srta. Valdés agradá molt. Després *Car-mela y Los Africanistas*: las Srtas. Navarro (germanas) y Valdés, lo Sr. Quero, Roca y demés se guanyaren las, simpatis.

A 'l diumenje á mes de dos quarts de deu, en lo Principal se representá *El Rey que rabió*. Sigueren molt aplaudidas las Srtas. Navarro y Valdés: lo Sr. Andreu, un *Jeremias* feu ni pintat; los Srs. Querol y Roca com sempre; 'ls coros bastant be, la direcció de la orquesta, acertada.

Per postres *La Verbena de la Paloma*, 'sent aplaudits tots los números com proba de quedar satisfets de tot menos de 'l hora. Senyor empresari, això sí que s' ha d' arreglar.

Sr. Director, he tingut noticia de Calella que la companyia de 'ls de casa que dirigeix 'l aficionat Sr. Viada, ahi van representar lo drama *La carcajada*, en que hi prengué part donya Concepció Pallardó y donya Elvira Boix: sigueren molt aplaudits.—E. R.

Vilanova y Geltrú, 15 de Mars.

En lo Tivoli van donarse tres representacions de la obra *Passió y mort de N. S. Jesucrist*, que proporcioná á la empresa tres bonas entrades, particularment diumenje á la tarde que era un plè complert. Bo va ser lo desemenyo.

Lo Sr. Parera en lo paper de *Jesús* estigué molt acertat: molt be desemenyá 'l de *Judas* lo Sr. Romeu, ab lo qual demostrá una vegada més sas qualitats de artista; 'l Sr. Oliver arrencá aplausos en la part de *Centurió*. Se distingiren los Srs. Parelló ab lo *Pilat*; Giménez ab lo de *S. Joan*; Busquets en *Caifás*; Biscamps en *Anas*; Moré en *Joab*; Sadurní en *Abdaron*; lo mateix que las senoras Malli, Janer, Busutil y Cervera.

En fi, fou un conjunt ben acabat.—Lo CORRESPONSAL.

REUNIONS PARTICULARS

ATENEU DE LA DRETA DE L' ENSANXE.—

Dos obretas tan cómicas com econòmicas (perque són sense dama) 's representaren en la funció de diumenje: *Romagosa bis* y *A pluma y á pelo*, á càrrech de 'ls Srs. Pajol, Montpel, Fábregas y Mariages.

LA NUEVA LIRA.—*Muralla de ferro* y *A 'ls peus de vosté* van constituir lo programa de la última funció, donada diumenje passat.

Lo desemenyo siguié regular en conjunt, sobresurtint en sos papers la Srta. Roig y 'l Sr. Mestres, y mereixent aplauso 'l jove aficionat que va encarregar-se de 'l paper que no va poguer desemenyar lo Sr. Mallorqui, á causa de trobarse ausent accidentalment.

Tant aquell qu' es lo Sr. Jaleneas, com los senyors Gratacós, Ponsa, Anferil, van sentir aplausos.

La segona de ditas obras va fer ríurer tant, que fins reyan los que la desemenyaren.

En vista d' això podem dir *¡tutti contenti!*—P.

CENTRO CONDAL (*Teatro Olimpo*).—Dissapte tingué lloch lo benefici de 'l director de escena don Vicens Barceló, representantse 'l drama *Marta Rosa* y 'l juguet *Guerra á mort*, de don Arturo Carreras.

La concurrència tributá merescuts aplausos á tots los que prengueren part en lo drama, y en particular a 'l beneficiat que desemenyá lo paper de *Marsal* ab verdadera conciencia, puig en lo primer y tercer acte tingué moments superiors.

¡Llástima no pogués assistirhi D. Angel Guimerá, puig hauría quedat mes que satisfet!

Respecte á la pessa, 'l Sr. Carreras no farà carrera si tot lo que escriu está á 'l altura de *Guerra á mort*, obra molt inverossimil, mansa y pesada.

Lo Sr. Barceló tingué alguns regalos.—F.

SALÓ DE DESCANS

—Han deixat de desemenyar lo càrrech de pianistas de la societat *Centro Condal* 'ls sempre aplaudits germanans Bartumeus.

Ho sentim per la Societat y 'ns adelantem á felicitar á la que logri tenirlos pe 'l citat cárrech.

—La ressenya de l' estrenó de *La pubilla de Caixós*, efectuat en Novedats dijous, necessita mes espay de 'l que avuy tindríam. La posarem dissapte, limitantnos ara á fer constar que ab aquest drama l' autor D. Francesch Godó ha alcançat un notable triunfo.

Lo felicitém.

—Demá's representarán en lo *Centro Aribau* las pesas *A la prevenció y Parada y fonda*.

—Per haver rebut tart la setmana passada las cartas de nostres corresponsals de Tarragona y Sabadell, no vé a'l cas insertarlas; pero estractant son contingut direm que varios joves de la *goma* s' han emprès lo teatro presentant companyia de sarsueleta que no hi atreu concurrencia.

En quant á Sabadell, la companyia Valero ha obtingut un éxit ab *Servicio obligatorio*, en lo teatro Principal, y en Euterpe l' ópera *L' Africana*, va proporcionat aplausos á la Srta. Julivert, a'l tenor Bugatto, barítono Rivera y demés cantants.

Debutá ab *La Favorita* lo tenor Sr. Codina, que estaba afónich á pesar de lo qual va ferse aplaudir en l' *Sprito gentil*.

—Un' altre setmanari ha vingut á aumentar la llista de 'ls que surten á llum en aquesta capital, escrit en nostra llengua. Nestre nou company es *L' Escut catalá*, que ha aparegut desde 'l mes actual. Li desitjem prosperitat.

—En punt céntrich de Sabadell s' ha construït un magnífich teatro que té 409 localitats, lo qual atesas las ventatjoses condicions ab que segóns tenim entès, lo llogará son propietari D. Francisco Boix; será mò't apropiat pera que hi vagin las companyias.

Lo Sr. Boix viu en lo carrer de Gurrea, número 109, d' aquella ciutat.

La Associació Catalanista de Lleyda fá la convocatoria pera 'l Certamen literari que celebrará en día tretze de Maig d' enguany (tercer de la festa Major), y ha publicat lo següent cartell:

«Lo primer premi d' «Honor y cortesía», ofrena de la «Associació Catalanista de Lleyda», consistent en la «Flor Natural», s' adjudicará á la millor composició en vers sobre tema que s' deixa a'l clar enginy de l' autor. Qui obtinga aqueix premi, deurá ferne present á la dama de sa elecció, la que proclamada «Reyna de la Festa» entregarán desde son seti presidencial tots los altres premis als qui 'ls hajan merescut.

«Un lliur d' or y argent», donatiu de 'l Excm. Ajuntament d' aquella capital, á l' autor de la millor poesia que en forma d' oda ó romans, canti un de 'ls fets històrichs mes culminants de la ciutat de Lleyda.

«Un premi artístich», donatiu de 'l Excm. é Ilm, senyor Arquebisbe de Tarragona Dr. D. Tomás Costa y Fornaguera, á la millor monografia de la antiga Colegiata de Ager, en aqueixa provincia.

«Un quadro d' assumpto religiós», ofert pe 'l Reverent é Ilm. senyor Bisbe de Lleyda Dr. D. Joseph Messguer, a'l millor treball ó memoria dedicada á la antiga Universitat de Lleyda.

«Un album de 'ls Papas», ofrena de 'l Excm. é Ilustrísim senyor Bisbe de Vich Dr. D. Joseph Morgades, á l' autor de la millor monografia de 'l Santuari de San Ramón Nonat, prop de Cervera.

«Un objecte d' arts», donatiu de la Excm. Diputació Provincial de Lleyda, á l' autor de 'l millor romans sobre un fet històrich de la provincia.

«Una espiga d' argent», regalo de 'l Illtre. Colegi d' Advocats, á l' autor de la millor «Monografia d' un juriscònsult catalá», preferint a'l qui haja estudiat en una de las antigues Universitats de Lleyda ó de Cervera.

«Un objecte d' arts», ofert per la «Lliga de Catalunya» á la millor descripció en prosa catalana d' un episodi històrich ocorregut en la comarca de Lleyda, ó en las próspersas á ella, relatiu á algún algún fet realitat en defensa de las libertats de sa terra.

«Un tinter de bronze esmaltat», donatiu de 'l Cassino Principal de Lleyda, á l' autor de la millor «Ressenya geográfica-històrica de pobles d' aquesta provincia desapareguts y causas de sa desaparició.»

«Dos tomos d' autors selectes», oferts per lo «Centre Artístich» á l' autor de la millor memoria sobre el següent tema: *Judici crítich de l' art musical á Lleyda*.

«Una ploma d' argent», donatiu de la Secció Catala-

nista de 'l Circul Recreatiu de Balaguer, á la millor llegenda en vers que narri algún passatge històrich d' aquella ciutat.

«Una englantina d' or y argent» y 'l títol de soci honorari, ofrena de la Associació Catalanista de Lleyda, que serán donats á l' autor de la millor poesia sobre fets històrichs ó gestas gloriosas de Catalunya, ó sobre usatges ó costums de nostra estimada terra.

«Un objecte d' art», regalo de 'l ex-Diputat y actual Degá de 'l olegi d' Advocats d' aquella ciutat, excelentísim Sr. D. Miquel Ferrer y Garcés, á l' autor de la memoria que continga noticias mes interessants y en major nombre sobre 'ls establiments tipogràfichs de la ciutat de Lleyda y sobre los llibres y opúscols en ells impresos durant los segles XV, VI, VII y XVIII.

(Acabaré dissapte).

CERTAMEN LITERARI-CAVILACIONISTICH

S' han rebut los següents treballs:

- N.º 1.—TRETZE GEROGLÍFICHS.
- N.º 2.—GEROGLÍFICHS DESTINATS A'L CERTAMEN.
- N.º 3.—LO REMEY UNIXERSAL.—Lema: *Qualsevol home de judici, etc.*
- N.º 4.—CHARADAS (CASTELLANAS).
- N.º 5.—L' ART DE LAS CAVILACIONES.—Lema: *Gloria!*
- N.º 6.—COLECCIONETA.—Lema: *La meua.*
- N.º 7.—TRETZE SÓN DOTZE.—Lema: *S' entén, pe'l premi.*
- N.º 8.—GLO·IA CAVILACIONISTICA.—Lema: *Anécdota cabalistica.*
- N.º 9.—CERTAMEN LITERARI CAVILACIONISTICH.
- N.º 10.—COLECCIÓ DE XARADAS.—Lema: *N' hi ha quatre.*
- N.º 11.—GEROGLÍFICHS.—Lema: *Dotzena de frare.*
- N.º 12.—CAVILACIONES.—Lema: *Qui ho encerta ho endevina.*
- N.º 13.—LO PUNT DE LAS DONAS.—Lema: *No'l de Pitarra.*
- N.º 14.—XARADA.—Lema: *Marqués de la Prima-dos-tercera.*
- N.º 15.—LO TEATRO CATALA.—Lema: *Geroglífichs.*
- N.º 16.—GEROGLÍFICHS.—Lema: *X.*
- N.º 17.—GEROGLÍFICHS.—Lema: *Sanch de Cargol.*
- N.º 18.—BARRINAMENTS.—Lema: *Barrini, Sr. Canons.*
(*De Tal hi va que no s' ho créu*)
- N.º 19.—A'LS AFICIONATS.—Lema: *Ja teniu tasca.*
- N.º 20.—DE 'L MEU TROS.—Lema: *Fem per casa?*
- N.º 21.—XARADAS.—Lema: *Lo meu suor.*
- N.º 22.—GEROGLÍFICHS.
- N.º 23.—COLECCIONETA.—Lema: *Son d' Olot.*

Dissapte vinent se publicarà 'l fallo de 'l Jurat y algún treball de 'ls premiats.

CAVILACIONES

XARADA

Ma primera es vegetal;
un article ma segona
prima-terça universal
y 'l total diu nom de dona.

MANEL PALLAROLAS.

CORRESPONDENCIA

E. R. Delmas: versos castellans no 'n posem. Ja 'l veurem.—Jaume Valls (Igualada): queda contestat.—J. Gisbert (Vich): pe 'l correu va la nota.—Joan Baneda: no va no, no.—P. Segalès (Sabadell): ha arribat tart Ho veurá dissapte.—J. Bas (Tarragona): lo mateix li dich.

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums

DE

Juan Ayné

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA
Especialidad en pianos de alquiler.

Guitarras desde 5 pesetas.

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45